

Fosforiasetus Rahoituskauden 2023–27 neuvonta -Neuvo

24.1.2023

Jari Tikkanen

Asiantuntija, ProAgria Keski-Pohjanmaa

Jari.tikkanen@proagria.fi, puh. 0400 162 147

Tämän hetken tilanne.

Lopulliset tulkinnot saattavat poiketa tästä esityksestä.

Jari Tikkanen

- Käytännössä kasvinviljelyasiantuntija
  - Luomu- ja energia
  - EU tukiasiat
  - Neuvo
- ProAgria Keski-Pohjanmaa

Puh. 0400 162 147

jari.tikkanen@proagria.fi

Ehdollisuus (kaikille pakollinen)

- Kaikkia viljelijöitä koskeva (- aiemmin täydentävät ehdot)
- Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksia sekä lakisääteisiä hoitovaatimuksia.
- GAEC 1 - GAEC 9
- **Ehdollisuudessa on mm.**
  - suojakaistavaatimus 3 m rantapelloille
  - **fosfori- ja typpilannoitusrajat**
    - Fosfori lannoitelakiin ja tarkennettu fosforiasetuksessa
    - Typpi nykyisen nitraattiasetuksen mukaan
  - vähimmäismaanpeitevaatimus
  - viljelykiertovaatimus

Uusi fosforiasetus voimaan 17.1.2023

- Valtioneuvosto hyväksyi 12.1.2023 asetuksen fosforin käytön sääntelystä maa- ja puutarhataloudessa sekä viher- ja ympäristörakentamisessa.
- Perustuu lannoitelakiin (711/2022) ja 6 §:n nojalla
- **Nykyisen ympäristökorvauksen kaltainen**
  - sääntely kattaa 17.1.2023 alkaen kaikki pellot.
  - Aiemmin koskeneet vain ympäristökorvaukseen sitoutuneita (90 %)
  - Samalla viher- ja ympäristörakentamisen fosforin käyttö tulee sääntelyn piiriin.
- Fosforikuormitus vesistöihin vähenee ja peltojen korkeimmat fosforipitoisuudet alenevat, mutta kuitenkin turvataan viljelykasvien P -tarve.
- Tavoitteena entistä kattavampi ja viljelijöiden kannalta tasapuolisempi lainsäädäntö.

Säädökset fosforin käytöstä koskee kaikkia viljelijöitä - tiivistetysti

- Käytännössä ympäristökorvauksen käytänteet muutamin muutoksin.
- Asetuksessa säilyvät viiden vuoden fosforintasauskajso ja satotasokorjaus.
- Puutarhakasvien enimmäislannoitusmääriä alennetaan kautta linjan nykyiseen verrattuna.
- Muiden kasvien fosforilannoitustasot pysyvät lähes entisellään.
- Nykyisestä karjanlantapoikkeuksesta luovutaan kahden vuoden siirtymääjan jälkeen eli 17.1.2025.
- Maataloudessa fosforilannoitusta valvotaan osana maataloustukivalvontaa.

Kokonaisfosforin huomiointi

- Lannan ja lannoitevalmisteiden sisältämä **kokonaisfosfori** otetaan **kokonaisuudessaan** huomioon fosforilannoituksen määrässä,
- Lihaluujauhon sekä käsitellyn saostus- ja umpisäiliölietteen ja puhdistamolietteen kokonaisfosforista huomioidaan **60 %**.
- Tuhkan ja biohiilen kokonaisfosforista huomioidaan **40 %**.
- Jos lannoitevalmiste sisältää useampaa kuin yhtä ainetta, lannoitevalmisteen sisältämän kokonaisfosforin lannoituksessa huomioon otettava osuus lasketaan. Tässä tarkoitetaan muuta kuin lantaa.

Fosforin käyttö maa- ja puutarhataloudessa

- Ravinnemääriin on lasketaan epäorgaanisten ja orgaanisten lannoitevalmisteiden, lannan sekä muiden pellolle levitettävien aineiden fosfori, jos niiden sisältämää fosforia levitetään **enemmän kuin 1 kg/h/v**
- Lannoitevalmisteiden fosfori otetaan huomioon, jos se on ilmoitettu lannoitevalmisteen tuoteselosteessa.
- Fosforilannoitus on toteutettava kasvulohkokohtaisesti **kasvin, satotason ja maan viljavuusluokan perusteella.**
- **P lannoituksen enimmäismäärät taulukossa (liitteessä 1).**
  - **Jos pellon fosforitila ei tiedossa, sovelletaan viljavuusluokkaa 6.**
  - **10 vuotta vanhempi P –näyte ei edusta lohkon ravinnetilannetta**
  - **Ei edellytetä viljavuustutkimusta. Vaatimus tulee muualta (ymp. sit.)**
- Sadon jäädessä korjaamatta, P huomioidaan kokonaisuudessaan seur. vuonna.

Fosforin kierrätyksen edistäminen

Fosforin kierrätyksen edistämiseksi saa levittää **enintään 5 kg/ha, kun:**

- 1) Taulukon (liitteen 1) sarakkeessa 6 tai 7 ei ole lukuarvoa;
- 2) fosfori on peräisin lannan tai mädätteen fosforinerotuksesta; ja
- 3) lannan tai mädätteen fosforinerotuksessa syntyneen jakeen **kokonaistypen ja kokonaisfosforin** suhde on **vähintään 10**.

Satotasokorjaus

- Jos kasvulohkolla edeltäneiden 5 v aikana saavutettu satotaso
  - viljoilla on enemmän kuin 5 000 kg/ha/v
  - öljykasveilla enemmän kuin 2 250 kg/ha/v,
  - Enimmäislannoitusmäärää voidaan fosforia lisätä enintään 3 kg/ha/v
  - viljoilla enemmän kuin 6 000 kg/ha/v
  - öljykasveilla enemmän kuin 2 750 kg/ha/v,
  - Enimmäislannoitusmäärään voidaan lisätä fosforia korkeintaan 6 kg/ha/v
- satotasokorjausta ei saa käyttää viljavuusluokassa 7

Fosforintasaus

- Enimmäiskäyttömäärästä voidaan poiketa fosforintasausta käyttämällä.
  - Vuosittaisen fosforilannoituksen yli- tai alijäämän tasoittamista tasausjakson aikana.
- Fosforin tasausjakson kesto saa olla **enintään 5 vuotta**
- ja se on **tehtävä kasvulohkokohtaisesti.**
- Jos peruslohkolla olevien **kasvulohkojen sijoittelu muuttuu** tasausjakson aikana, fosforintasausta on **seurattava peruslohkotasolla.**
  - Vuotuinen peruslohkon kuluttama fosforimäärä lasketaan kertomalla kasvulohkokohtaisesti käytetty fosforimäärä hehtaaria kohden kyseisen kasvulohkon pinta-alalla ja laskemalla nämä summat yhteen.
  - Enimmäisfosforimäärä peruslohkolle lasketaan samalla tavalla.
  - Fosforintasauksen seurannassa käytetään sallitun enimmäisfosforimäärän ja käytetyn fosforimäärän erotusta.

Siirtymäsäännökset

- Turkiseläinten lannan sisältämästä kokonaisfosforista otetaan fosforilannoituksen määrässä huomioon **60 prosenttia 31 päivään joulukuuta 2027.**
- Taulukon (Liitteen 1) mukaisia **lantapoikkeuksen** fosforimääriä saa käyttää silloin, kun **fosforilannoituksessa pelkästään** kotieläinten lantaa.
  - Lantapoikkeusta ei saa käyttää 25 metriä lähempänä vesistöä.
  - **Lantapoikkeukseen saa soveltaa fosforin tasausta, mutta ei satotasokorjauksia.**
  - Taulukon (Liitteen 1) mukaisia viljoja, öljykasveja ja palkokasveja, yksi- ja monivuotisia rehunurmia sekä rehumaisia koskevia poikkeuksia saadaan soveltaa kaksi vuotta asetuksen voimaantulosta 17.1.2025 saakka.

Liite 1

Fosforilannoituksen enimmäismäärät (kilogrammaa hehtaarille vuodessa) viljavuusluokan perusteella

Liite 1

Fosforilannoituksen enimmäismäärät kg/ha

(Taulukko)

Viljavuusluokka	1	2	3	4	5	6	7
	Huono	Huononlainen	Välttävä	Tyydyttävä	Hyvä	Korkea	Erit. kork.
							
Viljat, öljykasvit, palkokasvit	34	26	16	10	5		
Viljat, öljykasvit, palkokasvit lantapoikkeus	34	26	16	15	15		
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi	46	38	30	20	11		
Yksi- ja monivuotiset rehunurmet, rehmaissi lantapoikkeus	46	38	30	30	20		
Laidun	24	16	8	5	5		
Peruna	55	55	55	55	35	20	5
Sokerijuurikas	63	63	50	43	25	15	5
Muut kasvit, peltoviljely	30	20	15	10	5		
Taimitarhakasvit	60	60	40	30	20	10	
Mansikka, vadelma, herukat	35	35	30	20	10	5	
Muut marjat	63	63	60	43	25	15	5
Hedelmät	40	40	35	30	20	10	
Kaalit ja sipulit	60	60	50	40	30	15	5
Juurekset	60	60	50	40	25	15	5
Palkokasvit, tuorekorjuu	50	50	35	20	10	5	
Muut vihannekset	60	60	50	40	30	15	5
Yrtit ja siemenmausteet, muut puutarhakasvit	30	30	15	10			

Rahoituskauden 2023–27 neuvontakorvaukset

Neuvontakorvaukset

- Neuvontakorvaus 75 €/työtunti neuvontatapahtumaa kohti.
- Lisäksi valmistelu ja kohtuulliset matkakustannukset.
- Kaikki relevantit kustannukset, joilla edistetään osaamisen kehittämiseen asetettuja erityistavoitteita, ovat tukikelpoisia (etukäteisvalmistelu + raportointi, neuvontatapahtuma).
- Neuvontakäynnillä korvauskatto on 1 500 €.
- Enimmäiskorvaus on 10 000 euroa.

Ruokaviraston tiedote eilen 23.1.2023:

- Tiedotamme, kun uusia ennakoilmoituksia voi tehdä
- Ajankohta ei ole vielä varmistunut. Ilmoitamme välittömästi, kun aikataulu varmistuu.